

Innlegg sendes Fiskeribladet Fiskaren
E-post: redaksjonen@fbfi.no
Telefaks: 55 21 33 01
Adresse: Bontelabo 2, 5003 Bergen

Hovedinnlegg/kronikk: Maksimalt 5.000 tegn (ca. 750 ord).
 Underinnlegg/replikk: Maksimalt 1.500 tegn (ca. 250 ord).
 Fiskeribladet Fiskaren forbeholder seg retten til å forkorte alle innlegg som mottas. Likeledes forbeholder vi oss retten til å lagre innlegg i

elektronisk form, samt publisere dem på internettet. Innlegg honoreres ikke. Bidragsyttere oppfordres til å sende innleggene med epost til redaksjonen@fbfi.no
 Vi tar også i mot lagringsmedia av alle typer.

Fire forfattere fra universitets- og forskningsmiljøet i Tromsø har gått sammen om denne kronikken.

Plikter til besvær

Innlegg POLTIKK

Leveringsplikt innstramning hører virkelig fortiden til, skriver Fiskeribladet Fiskaren på lederplass 21. august. Det stilles spørsmål ved om ordninga har overlevd seg selv. Når fiskeripolitikk diskuteres, sees det ofte bort fra den økonomiske virkeligheten som omgir næringa. Det generelle økonomiske klimaet legger sterke føringer for i hvilken grad en lønnsom og subsidiefri næring kan brukes som virkemiddel for sysselsetting og bosetting på kysten.

I Nord-Norge feirer næringsaktører og toneangivende politiske miljøer at landsdelen for alvor skal inn i petroleumsæraen. Men i skyggen av den petroleumsdrevne veksten opplever andre deler av norsk næringsliv, deriblant fiskeindustrien, problemer. Skatteskjerpelsene for petroleumssektoren som statsministeren presenterte 5. mai er motivert av utfordringene for de ikke-petroleumsbaserte næringene. Regjeringen vil styrke norsk landindustri konkurransekraft ved å redusere skattene, samtidig som skattleggingen av oljesektoren skjerpes.

Den norske velferdsmodellen er en viktig grunn til petroleumssektorens sterke strukturerende virkning på øvrig næringsliv. Arbeidsgiverne, arbeidstakerne og staten er enige om at privat og offentlig velstand må bygge på et produktivt arbeidsliv. Samordnede oppgjør med små rom for lokale tillegg bidrar til små lønnsdifferanser mellom sektorene. Statens bidrag er å sikre arbeidsta-



Edgar Henriksen er seniorforsker ved Nofima, Næring og bedrift i Tromsø.



Petter Holm er professor ved Norges fiskerihøgskole, UiT, og forsker ved Nofima, Næring og bedrift, Tromsø.



Kathrine Tveiterås er forsker ved Norges fiskerihøgskole, UiT.



Bjørn-Petter Finstad er førsteamanuensis ved Norges fiskerihøgskole, UiT.

kernes sosiale sikkerhetsnett.

Petroleumssektoren løfter lønnsnivået

Til tross for høy skatt er petroleumssektoren svært lønnsom, og har bedre lønns- og arbeidsvilkår enn andre sektorer. Petroleumssektoren har derfor vokst og hentet arbeidskraft fra mindre lønnsomme deler av norsk arbeidsliv – i tråd med den norske modellen. Dette har bidratt til å løfte det norske lønnsnivået siden Norge ble en oljenasjon for 40 år siden.

Bedrifter må derfor ha høy produktivitet og god lønnsomhet for å være i stand til å konkurrere om kvalifiserte arbeidstakere. Virksomheter som sliter med lønnsomheten kan ikke velte problemet over på arbeidstakerne ved å senke lønningene. Alternativet til effektivisering er å innstille driften. Arbeidskraften flytter til bedrifter og regioner som kan møte høye krav til produktivitet og lønnsomhet.

Filetindustrien sliter med lønnsomheten og har gjort det lenge. Selv om det finnes eksempler på filetbedrifter som har vært lønnsomme over tid. De siste 20 årene har bransjen som helhet bare unntaksvis gått med overskudd. Typiske fiskeriregioner har dermed opplevd nedgang i sysselsetting og tilbakegang i folketall. Dette er en av årsakene til at også ordførere i fiskerikommuner i Nord-Norge ser med positive øyne på mulighetene for nye arbeidsplasser som petroleumssektoren bringer med seg.

Distriktspolitiske virkemidler utfordres

Fiskeripolitikk har tradisjonelt vært distriktspolitikk, spesielt i Nord-Norge. Forslaget til innskjerping av trålerens leveringsplikt og bedriftens bearbeidingsplikt som regjeringen sendte på høring i 2012, var et uttrykk for at den sittende regjeringen vurderte å fortsette å bruke fiskerinæringen som distriktspolitisk virkemiddel. Høringsuttalelsene fra politiske aktører tydet på stor nordnorsk tilslutning til forslagene. Men til sterk skuffelse fra nordnorske politikere konkluderte fiskeriministeren i midten av juni med at forslagene ikke skulle



OLJE: En sterkt voksende petroleumssektor legger tunge premisser for annen næringsvirksomhet. I nord er særlig fiskerinæringen utsatt, skriver kronikkforfatterne. ILL.FOTO

iverksettes fordi «situasjonen i hvitfisknæringen har blitt betydelig forverret, som en følge av den økonomiske krisen i våre største eksportmarkeder». Samtidig slår den nylig fremlagte sjømatmeldingen fast at næringen skal være uten subsidier, produktiv nok til å kunne konkurrere om arbeidskraft og leve opp til slagordet «Verdens fremste sjømatnasjon».

Den sterke vektleggingen

av produktivitet i sjømatmeldingen, er en dyd av nødvendighet. Hvis fiskerinæringa skal være «verdens fremste» under konkurransevilkår som dikteres av petroleumssektoren, må produktiviteten komme først. For ordførere som ser sine bedrifter krympe eller forsvinne, er utsiktene små til å skaffe hjelp til selektive beskyttelsestiltak rettet mot ulønnsomme virksomheter.

Norge har verdens beste havforskere!

Innlegg POLITIKK

Dette heftet Helga Pedersen da hun var fiskeriminister. Er du enig i dette, Lisbeth Berg Hansen?

Det er et betimelig spørsmål til AP når de nå vil starte åpningsprosessen for oljeboring utafor Lofoten, Vester-

ålen og Senja.

Regjeringa slår nemlig fast i sin nordområdepolitikk at: - Havretten er grunnmuren i nordområdepolitikken, og et bærende prinsipp i havretten er at statene er forpliktet til effektiv bevaring av det marine miljø (art. 145). Forvaltningen skal være basert på den best tilgjengelige vitenskapelige kunnskap.

Hva sier så verdens beste havforskere, og den best tilgjengelige vitenskapelige

kunnskap om oljeboring utafor Lofoten, Vesterålen og Senja?

Havforskningsinstituttet sier at havområdene ved Lofoten, Vesterålen og sørlige Troms har så stor betydning for de store torskefiskbestandene i Barentshavet at vi fraråder oljevirkosomhet her."

Direktoratet for naturforvaltning sier at utbygging av petroleumsaktivitet i Nordland V, VI, VII og Troms II, eller i områder som kan

influere på dette, er ikke forsvarlig ut fra områdets unike biologiske funksjon.

Klima- og forurensningsdirektoratet uttaler at havområder i Barentshavet og utenfor Lofoten er svært sårbare og verdifulle. Klima- og forurensningsdirektoratet anbefaler at det ikke settes i gang ny petroleumsvirksomhet i disse områdene."

Polarinstituttet og Fiskeridirektoratet er enige.

Dette sier statens egne

naturfaglige kunnskapsinstitusjoner. Klare og tydelige og kunnskapsbaserte råd, i tråd med forpliktelsene i havretten. Så burde vel den saken være grei?

Imidlertid viser det seg at det er ikke disse rådene Helga Pedersen, Lisbeth Berg-Hansen og Arbeiderpartiet vil ha. De legges derfor bort. Nå er verdens beste havforskere ikke verd å høre på. Derimot lyttes det til rådene fra oljeselskapene, oljedirek-

Innlegg sendes Fiskeribladet Fiskaren
E-post: redaksjonen@fbfi.no
Telefaks: 55 21 33 01
Adresse: Bontelabo 2, 5003 Bergen

Hovedinnlegg/kronikk: Maksimalt 5.000 tegn (ca. 750 ord).
 Underinnlegg/replikk: Maksimalt 1.500 tegn (ca. 250 ord).
 Fiskeribladet Fiskaren forbeholder seg retten til å forkorte alle innlegg som mottas. Likeledes forbeholder vi oss retten til å lagre innlegg i

elektronisk form, samt publisere dem på internettet. Innlegg honoreres ikke. Bidragsyttere oppfordres til å sende innleggene med epost til redaksjonen@fbfi.no
 Vi tar også i mot lagringsmedia av alle typer.



MILJØ: «... Det kan nemlig bli slik at den neste regjeringen – enten det nå blir med Erna eller Jens i førersetet – blir tvunget til å føre en grønnere politikk for de neste fire årene», skriver Bjørnar Nicolaisen i dette innlegget.

Gjør valget enkelt

Innlegg POLITIKK

I disse valgtider er det neig ikke så rart at mange får problemer med å bestemme seg for om de i det hele tatt skal benytte seg av sin borgerplikt. For det er jaggu ikke greit å bestemme seg for hvilket parti man skal stemme på når det uansett ikke fører til endret politikk. Slik har det ofte vært for meg også.

Opp gjennom årene har valgene inneholdt mange viktige enkeltsaker. Det gjør valg fortsatt, men i de senere årene har en enkeltsak blitt stadig viktigere å ta hensyn til – klima og miljø. Denne saken er faktisk blitt så viktig nå at til og med Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet blir avtvunget snarlige løsninger for å begrense konsekvensene av dagens tut-og-kjør-politikk. Dette er helt nytt her på berget, men ikke tilfeldig.

Klima og miljø settes på kartet fordi verdens befolkning er bekymret for framtida. Og det med god grunn. Til og med jeg kan med mitt blotte øye se at naturmiljøer og vær er forandret på få år og skjønner at noe er galt fatt. Jeg må da prioritere bort «fillesaker» og konsentrere meg om den saken som er aller viktigst for meg – framtida for de som kommer etter oss.

Vi har i åtte år hatt en rød-grønn regjering. Mye av denne regjeringens politikk kunne jeg godt vært foruten. Jeg ser likevel at når to grønne partier er med i regjering så tvinges AP til å ta hensyn til disse. Og dersom Senterpartiet og SV hadde fått flere stemmer ved forrige valg så hadde AP blitt tvunget til å føre en grønnere politikk enn de har gjort til nå. Likevel synes jeg kompromisset mellom AP, SP og SV har ført til beslutninger som er til å leve med. Slik kan det også bli dersom det blir såkalt borgerlig seier under årets valg.

Det er forståelig at mange nå ønsker et regjeringsskifte. Det kan absolutt være på tide, men mange velgere med



GRØNT: Den engasjerte kystfiskeren, Bjørnar Nicolaisen, fra Andøya mener fokuset bør være på de grønne verdiene i dette valget.

klima og miljø som hovedsak ser nok mørkt på framtida dersom det skulle bli en såkalt blå-blå regjering etter valget (Høyre og FrP). Et slikt resultat lover dårlig for framtida.

Når vi stemmer er vi med og bestemmer politikken for de neste årene. Vi kan velge mellom Senterpartiet, Venstre, Rødt, Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti. For hver stemme som ikke går til AP, Høyre eller FrP så taper en av disse en stemme. Samtidig vinner de grønne en stemme og dersom mange trosser frustrasjon og villedende budskaper og stemmer slik så kan Erna og Jens få seg en overraskelse når stemmene er talt opp.

Det kan nemlig bli slik at den neste regjeringen – enten det nå blir med Erna eller Jens i førersetet – blir tvunget til å føre en grønnere politikk for de neste fire årene. Forutsetningen er at de grønne partiene får nok stemmer. Det vil i så fall gi beslutninger større deler av befolkningen vil kunne akseptere.

Slik kan valget forenkles for mange som er i tvil om hvem de skal stemme på. Klima og miljø er en tverrpolitisk sak som engasjerer svært mange, men vi bør for sikkerhets skyld kraftsamle oss om å stemme på et lite og grønt parti. Godt valg!

Bjørnar Nicolaisen, kystfisker og lykkelig som liten.

Lengre sør settes det ikke inn kraftfulle virkemidler for å forhindre at produksjon av cellulose og solceller forsvinner. Når det gjelder forslaget om innskjerping av leveringsplikten for trålerne og bearbeidingsplikten for filetbedriftene, var det derfor mer overraskende at det overhodet ble fremmet enn at det til slutt ble lagt dødt.

En sterkt voksende petroleumssektor legger tunge

premisser for annen næringsvirksomhet. I nord er særlig fiskerinæringen utsatt. Skjerp konkurranse om nøkkelpersonell som navigatører, maskinister og teknikere, vil ytterligere skjerpe kravet til lønnsomhet og strukturering i fiskerinæringen. Den sterke konkurransen om nøkkelarbeidskraft hardner ytterligere til med økt vekst i petroleumssektoren i nord, og aktører i fiskeriene

vil bli stilt overfor vanskelige valg: øk produktiviteten eller innstill driften. Disse sammenhengene utfordrer mulighetene for fortsatt å bruke fiskerinæringen som distriktspolitisk virkemiddel. Vi savner en åpen politisk debatt der veksten i petroleumssektoren i nord sees i sammenheng med realismen i distriktspolitisk motiverte plikter for aktørene i fiskerinæringen.

Åpent brev til Lisbeth

toratet og oljelobbyen.

Konklusjon: Arbeiderpartiet prioriterer oljeutvinning på bekostning av fiskeressurser og miljø. Mot bedre vitende, og mot råd fra verdens beste havforskere!

*Wenche Cumming,
Folkeaksjonen Oljefritt
Lofoten, Vesterålen og Senja*

Innlegg KVOTE

Da det står igjen store mengder av kvotene på torsk, hyse og sei, så bør den minste kystflåten få fritt fiske resten av året. Alle vet vi hvor vær avhengig denne flåten er. Det er nå forholdene ligger til rette for denne flå-

ten. Nord for 62. breddegrad (konvensjonelle fiske) står det igjen 56000 tonn torsk, 18000 tonn hyse og 21500 tonn sei. Igjen er marked situasjonen betydelig forbedret, og alle vet vi hvilken betydning også den minste flåten har for kystsamfunnene. Derfor vent ikke med å slippe fisket fritt til oppunder jul, for da vet vi alle hva som vil skje.

*Geir Knutsen, ordfører i
Båtsfjord*